

EMDR bij dementie: doen!

Bij mij in de instelling zijn er vragen rond de behandeling van dementerende bejaarden die te maken hebben met onverwerkte traumas, die naar boven komen. Hieronder een stukje mailwisseling over dit onderwerp.

"Mijn ervaring is dat het merendeel van de dementerende patiënten last heeft van oude herinneringen die weer boven komen, en daar kunnen inderdaad ook wel eens traumatische herinneringen tussen zitten. Ik ken geen literatuur over het onderwerp, maar vanuit de praktijk vrees ik dat EMDR bij deze doelgroep weinig zin heeft. Mensen verliezen langzaam de grip op hun cognities en dus op hun hele leven bij zo'n dementieringsproces, en het kost ze al meer dan genoeg energie om zich te kunnen blijven handhaven. In mijn optiek is het beter om te zorgen voor veel structuur in de omgeving zodat het zich staande houden vergemakkelijkt wordt. Ik doe om die reden geen EMDR bij dementerenden. In ons team wordt er volgens mij, soortgelijk over gedacht." **Wat is jouw deskundige mening hierover?**

gen gaat lijden. Het limbisch systeem, dat nog prima werkt, wordt voortdurend geactiveerd. En dat wordt niet minder en alleen maar erger. Een traumabehandeling is dan geïndiceerd.

Een neuropsychologische 'wet' - en de effecten als gevolg van het belasten van het werkgeheugen - niet zal opgaan bij iemand met deze problemen. Het trauma zit voortdurend frontaal in het werkgeheugen en het enige wat je hoeft te doen is dit te belasten. Het kan zijn dat de patiënt al zo ver weg is in het dementieringsproces dat de instructies van EMDR niet worden begrepen, maar als dat wel kan, en de patiënt geeft aan last te hebben van akelige herinneringsbeelden, dan is dementie geen contra-indicatie. Juist niet. Want de patiënt struiceluur bieden en helpen bij het omgaan met de dagelijkse realiteit, dat is een loffelijk streven, maar dit wordt toch alleen maar makkelijker als de patiënt niet meer de hele dag door wordt geteisterd door herbelevingen van oud zeer? Gewoon EMDR doen. Niet bang zijn. In het ergste geval gebeurt er niets en in het gunstigste geval is je patiënt je eenwig dankbaar.

Reactie

Dank je. Hoopgevend dat je nog zoveel toepassingsmogelijkheden ziet voor EMDR bij deze doelgroep. Misschien moet ik mijn mening hierover wat gaan herzien. Misschien een ander beeld voorstelling misschien een ander beeld voor ogen hebben van een dementerende patiënt, waardoor ik er waarschijnlijk anders in sta. Bij de afdeling oudere zie ik een scala aan mensen met dementie voorbij komen, in allerlei vormen en in allerlei stadia van hun ziekte. Mensen die soms zo ziek zijn dat ze je in een gesproken, goed begrip (en dan

nog door verzorgenden op hun eigen verantwoordelijkheid worden aangesproken), of nog ernstiger. Zoals je terecht opmerkt, kunnen we bij die mensen waarschijnlijk niet veel meer bereiken met EMDR.

Maar het scheidt nogal erg welke vorm van dementie er speelt. Bij een vasculaire dementie zijn patiënten zich in het algemeen veel meer bewust van hun cognitieve achteruitgang en bijkomen de problematiek, dan bij een dementie van het Alzheimer-type. Ik kan me zo voorstellen dat EMDR misschien eerder voor deze mensen iets kan betekenen dan voor de typische 'Alzheimer's' misschien tenzij ze nog aan begin van hun ziekte staan). Tot slot vraag ik me nog af hoe je het ziet aangaande het werkgeheugen van de dementerende patiënt? Je refereert hiernaar in je reactie. Ik doe veel neuropsychologisch onderzoek en zie dan heel vaak dat dementerenden uitvallen op taken die (werk)geheugenfuncties pretenderen te meten, ook bij beginnende dementie.

Antwoord

Ja, wat het werkgeheugen betreft is de grootte van het werkgeheugen niet belangrijk. Je kunt bij hele jonge kinderen en mensen met een verstandelijke beperking immers ook heel goed EMDR doen. Althankelijk van waar de schade zit (CVA) of hoe ernstig de hersencellen zijn aangedaan (Alzheimer) zal men test wat van beweert wordt dat het werkgeheugen capaciteit meet. Bij een beter functionerend persoon, wat betreft het kunnen uitvoeren van werkgeheugentaken, zul je meer moeite moeten doen om de herinnering erin te krijgen, en minder moeite hoeven te doen om iemand af te leiden om EMDR te laten slagen. Je zult dus je werkge-